

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-02-27

Diarienummer N609-2748/20

Handläggare Emma Thorsell

E-post: emma.thorsell@grundskola.goteborg.se

Yttrande i samrådsskede - Detaljplan för bostäder och utbildningslokaler norr om Åkeredsvägen

Förslag till beslut

1. Grundskolenämnden tillstyrker detaljplan för bostäder och utbildningslokaler norr om Åkeredsvägen med förbehåll att utformning och logistiklösningar för den nya skolfastigheten omarbetas tillsammans med förvaltningen, samt med hänsyn tagen till övriga synpunkter i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Grundskolenämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till byggnadsnämnden som eget yttrande i ärendet.
3. Grundskolenämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Byggnadsnämnden har bjudit in grundskolenämnden till att yttra sig i samrådsskede om Detaljplan för bostäder och utbildningslokaler norr om Åkeredsvägen. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en grundskola med idrottshall för 450 elever (fem paralleller), åk 7–9 och uppförande av ca 400 bostäder i form av flerbostadshus samt en mindre del lokaler för butiker/verksamheter.

Den planerade skolan tillsammans med de två befintliga F-6 enheterna beräknas möta behovet av platser i området och även hantera ett underskott av högstadieplatser i mellanområdet centrala Tynnered och närliggande områden.

I synnerhet vill förvaltningen belysa de ekonomiska utmaningarna som bedöms komma av tomtens begränsningar. Tomten medger inte en skolenhet som uppfyller skolenhetsutredningens principer om elevvolym, vilket medför risker kopplat till den ekonomiska och pedagogiska bärkraftigheten. Likaså medges inte en fullstor idrottshall vilket minskar möjligheten till samnyttjan med IoFF. Ytterligare finns det utmaningar gällande buller och skyfall som kan bli kostnadsdrivande i produktionsfasen, och det behöver utföras sprängningar för att skapa plats för idrottshallen. Sammanfattningsvis vore en skoltomt som bättre kunde möta förvaltningens riktlinjer och behov att föredra, men i brist på andra möjligheter behöver skolplatserna ändå tillskapas i området.

Förvaltningen tillstyrker behovet av fler skolplatser i området men ser att ett omtag gällande logistiklösningar, friyteutformning och gestaltning behöver göras med verksamhetsrepresentanter från såväl Grundskoleförvaltningen som Stadsfastighetsförvaltningen för att säkerställa att tomten planeras optimalt såväl ur ett verksamhets- som ur ett byggnadstekniskt perspektiv, med hänsyn till tomtens förutsättningar. Detta behövs även för att säkerställa genomförbarheten i projektet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Skolenheten i planen uppfyller inte skolenhetsutredningens principer om paralleller och elevtal vilket skapar utmaningar när det kommer till att få en bärkraftig skolenhet såväl pedagogiskt som ekonomiskt. Möjligheten att samnyttja vissa centrala funktioner och personella resurser med de närliggande skolenheterna Önneredsskolan, Näsetskolan och Åkeredsskolan behöver ses över för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar.

Idrottshallen som planeras för är ej av fullstora mått vilket minskar möjligheten till samnyttjan med Idrotts och föreningsförvaltningen, något som även det har en negativ konsekvens på stadens ekonomi och ett effektivt resursnyttjande.

I planprogrammet för Tynnered föreslås en ny skola vid Välenområdet. Förvaltningen behöver noggrant planera när i tid de planerade skolenheter i närområdet kommer på plats för att säkerställa att samtliga enheter har elevunderlag för att nyttjas effektivt.

Förvaltningen ser även risker kopplat till tomten som kan innebära att projektet blir mer kostsamt än normalt, bland annat eventuellt behov av sanering av markföroreningar, sluttande tomt, skyfallshantering och behov av bullerskärmar.

En skola vid Åkeredsrondellen kan nyttjas för en framtida evakuering av Önneredsskolan inför planerad om- och nybyggnation vilket är positivt då evakueringsmöjligheterna i området är ytterst begränsade och kostnadsdrivande.

Bedömning ur ekologisk dimension

Naturvårdsverket har konstaterat att vardagsnära natur är en viktig resurs för alla människor och ger möjlighet till fysisk aktivitet, rekreation, vila och återhämtning. Grunden för barnvänliga miljöer är en kombination av rörelsefrihet och en rik miljö, vilket kräver tillräckligt med yta för olika platser och funktioner. Förvaltningen ser positivt på att detaljplanen tillgängliggör naturmark och på att föreslagen placering av skolfastighet i anslutning till naturmark skapar förutsättningar för större och mer varierade friytor, minskad risk för skadligt buller och tillgänglighetsförändring av naturen som har en bevisad positiv effekt på barns fysiska och psykiska hälsa.

Friytan är till viss del otillgänglig. Det är viktigt att lämpliga säkerhetsåtgärder vidtas så att de delar av skolgården som är belagd i sluttning ej utgör fara eller fallrisk och så att övrig friyta optimeras ur ett tillgänglighetsperspektiv

Förvaltningen bedömer att verkställandet av planen kommer innebära stora ingrepp i miljön, bland annat sprängning av berg och åverkan på naturmark vilket har en negativ påverkan på naturvärden.

Bedömning ur social dimension

Då det ännu inte utförts en barnkonsekvensanalys bör detta göras för att få med ett brukarperspektiv på hur skoltomten utformas.

Planen skulle innebära att området Näset-Bratthammar-Önnered kompletteras med flerfamiljsbostäder, områden som i dagsläget främst består av små- och radhus. Skolan kan komma att verka

segregationsbrytande till följd av placeringen som innebär elevflöden från såväl Näset-Bratthammar-Önnered som Centrala Tynnered.

Samverkan

Information i facklig samverkansgrupp (FSG) den 13 mars 2023.

Bilagor

1. Detaljplan för bostäder och utbildningslokaler norr om Åkeredsvägen (2023-01-19)

Ärendet

Byggnadsnämnden har bjudit in grundskolenämnden till att yttra sig i samrådsskede om Detaljplan för bostäder och utbildningslokaler norr om Åkeredsvägen. Förvaltningen har granskat stadsbyggnadskontorets handling primärt med grundskolenämndens uppdrag för ögonen, men även med ett hela-staden-perspektiv i åtanke. Planen innehåller sammanfattningsvis en skola och 400 bostäder.

Samrådstiden är 2023-01-25 - 2023-03-07. Förvaltningen har beviljats förlängd svarstid till 31 mars. Ärendet medger därmed ingen bordläggning.

Beskrivning av ärendet

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en grundskola med idrottshall för 450 elever, åk 7–9 och uppförande av ca 400 bostäder i form av flerbostadshus samt en mindre del lokaler för butiker/verksamheter. Planförslaget syftar också till att skapa en lokal knutpunkt i området och bidra till att skapa ett stadsmässigt stråk längs Åkeredsvägen och Grevegårdsvägen. Längs detta ska goda förutsättningar för resande till fots och med cykel skapas. Planområdet omfattar cirka 6 hektar och ägs av Göteborgs Stad, Tosito AB och Nordr Sverige AB. Förväntad byggstart är lagt till 2025/2026 och färdigställandet av planen beräknas till 2028.

Planen har bedömt det tillkommande behovet av utbildningsplatser till 100 skolplatser och 70 förskoleplatser. Grundskoleförvaltningens bedömning är att planen kan generera upp emot 120 platser¹. Planläggning av nya bostäder kommer att förutsätta etablering av nya skolplatser. Den föreslagna byggnationen skulle komplettera två befintliga enheterna i närområdet om totalt fem paralleller i årskurs F-6. Eleverna går i dagsläget främst till Önneredsskolan när de börjar högstadiet, men det sker även ett stort bortfall till friskolor. Den planerade skolan tillsammans med de två befintliga F-6 enheterna beräknas möta behovet av platser i området och även hantera ett underskott av högstadieplatser i mellanområdet centrala Tynnered och närliggande områden.

Av den totala befolkningen ålder 7–15 år beräknas 2 % vara i behov av grundsärskola. Detta skulle då motsvara ett tillkommande behov om ca 2–3 platser, något som ej planeras ombesörjas i denna detaljplan. I nära anslutning till planområdet tas ett planprogram för Tynnered fram som innehåller tre stycken skolor, bland annat en expansion av den närliggande Ängåsskolan med ytterligare en parallell och en skola vid Näsetvägen/Välenområdet. Mellanområdet centrala Tynnered står inför stora expansioner och högstadieskolan i Åkered behövs för att komplettera områdets behov av högstadieplatser.

I dagsläget sker ett stort elevbortfall till friskolor i årskurs sju. Skolan som planeras bedöms kunna avlasta Önneredsskolan högstadium och skapa en naturlig elevström med elever från Åkeredsskolan, Näsetskolan och Ängåsskolan med flera.

Förvaltningen tillstyrker behovet av fler skolplatser i området men ser att ett omtag gällande logistiklösningar, friyteutformning och gestaltning behöver göras med verksamhetsrepresentanter från såväl Grundskoleförvaltningen som Stadsfastighetsförvaltningen för att säkerställa att tomten planeras optimalt såväl ur ett verksamhets- som ur ett byggnadstekniskt perspektiv, med hänsyn till tomtens förutsättningar. Detta behövs även för att säkerställa genomförbarheten i projektet.

1

[http://www5.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/93ec9160f537fa30c12572aa004b6c1a/a044e73fde0695c2c12587a40039a704/\\$FILE/Handling%2019%20Bilaga%201%20MKN%2020211214.pdf](http://www5.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/93ec9160f537fa30c12572aa004b6c1a/a044e73fde0695c2c12587a40039a704/$FILE/Handling%2019%20Bilaga%201%20MKN%2020211214.pdf)

Tomtens begränsningar

Detaljplanen medger inte en skolenhet som uppfyller skolenhetsutredningens principer. Behovet av kapaciteten i området är dock tydligt, och ett tillstyrkande av planen innebär därmed ett medvetet avsteg från principerna. Grundskoleförvaltningen behöver se över möjligheten att samorganisera vissa centrala och personella resurser med närliggande enheter för att skapa bättre förutsättningar för en bärkraftig enhet. Inte heller idrottshallen är av fullstorlek, vilket minskar möjligheten till samnyttjan med Idrotts och föreningsförvaltningen.

Förvaltningen önskar se över placeringen av angöring för varuleveranser och huvudentré till skolan för att få bättre planerade ytor och flöden utifrån tomtens förutsättningar. Om möjligheten finns att placeras köket centralt i skolhuset och skapar angöring där nuvarande förslag till huvudentré ligger så vore detta att föredra. Undervisningssalar bör placeras mot den orörda naturen snarare än matsal och kök. På så sätt har eleverna större glädje av naturen i undervisningen. Delar av friytan bedöms inte vara tillgänglig vilket är ett problem som ställer höga krav på hur övrig friyta utformas. Grundskoleförvaltningen vill belysa att elevfordon inte har tagits med i beräkningarna för behovet av antal parkeringsplatser.

Förvaltningens bedömning

Byggnationen kan medföra ökade kostnader till följd av tomtens begränsningar och en mindre skolenhet medför likaså den ekonomiska utmaningar. En skoltomt som bättre kunde möta förvaltningens riktlinjer och behov hade varit att föredra, men i brist på andra möjligheter behöver skolplatserna ändå tillskapas i området.

Förvaltningens avsikt är att tillstyrka detaljplanen med följande kommentarer:

- Placeringen av skolbyggnad, angöring och friyta saknar viktiga verksamhetsperspektiv och lösningarna behöver förankras med verksamhetsrepresentanter
- En barnkonsekvensanalys bör genomföras för att bättre beakta brukarperspektivet
- Friytan är till viss del otillgänglig. Det är viktigt att lämpliga säkerhetsåtgärder vidtas så att de delar av skolgården som är belagd i sluttning ej utgör fara eller fallrisk och så att övrig friyta optimeras ur ett tillgänglighetsperspektiv
- Elevfordon har ej beaktats i beräkningarna för antal parkeringsplatser till skolan.

Sammanfattningsvis innebär kommentarerna att vissa omtag gällande logistiklösningar, friyteutformning och gestaltning behöver göras med verksamhetsrepresentanter från såväl Grundskoleförvaltningen som Stadsfastighetsförvaltningen. Detta för att säkerställa genomförbarhet och ändamålsenlighet, och för att förvaltningen ska tillstyrka planen i ett granskningsskede.

Protokollsutdrag skickas till

Exploateringsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Ulrica Johansson
Avdelningschef